

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Ivety Postulkové a Blanky Fauré ve věci

žalobkyně: **K. V.**, narozená dne XXX
bytem XXX
zastoupená advokátem Mgr. Miroslavem Němcem
sídlem Borská 13, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Finanční arbitř**
sídlem Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 13 342 Kč, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Miroslava Němce, advokáta.
- III. Žalobkyni se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Městského soudu v Praze.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou soudu dne 12. 6. 2018 domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení vedeném žalovaným pod sp. zn. FA/SR/ZP/716/2016.
2. Žalobkyně blíže uvedla, že žalovaný zahájil dne 17. 5. 2016 řízení, jehož podstatou je požadavek na určení absolutní neplatnosti smlouvy investičního životního pojištění č. 7079787414 uzavřené mezi žalobkyní a společností Česká pojišťovna, a.s. (dále též „instituce“). Žalobkyně dne 20. 12. 2017 reagovala na výzvu žalovaného ze dne 26. 10. 2017 tak, že nesouhlasí s jeho právním posouzením a neuvažuje o zpětvzetí návrhu. Zároveň žalovaného upozornila, že již shromáždil veškeré poklady a žalobkyně tak očekává vydání nálezů nejpozději do 90 dnů. Po uplynutí této lhůty žalobkyně vyzvala žalovaného dne 21. 3. 2018 k odstranění nečinnosti ve smyslu ust. § 80 odst. 3 správního řádu.
3. Žalobkyně namítá, že žalovaný shromáždil podklady nutné pro vydání rozhodnutí a v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018-37 je právě toto okamžik, od kterého žalovanému počíná běžet lhůta pro vydání rozhodnutí. Dle žalobkyně se jedná o okamžik, kdy odstranila vady návrhu, resp. kdy

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

žalovaný obdržel vyjádření instituce, nejpozději však dne 26. 10. 2017, kdy žalovaný vyhotovil výzvu obsahující předběžné právní posouzení sporu.

4. Z důvodu, že žalobkyně bezvýsledně vyčerpala procesní prostředky ochrany proti nečinnosti správního orgánu ve správním řízení, navrhuje soudu, aby žalovanému uložil do 30 dnů od právní moci rozsudku rozhodnout ve věci a aby žalobkyni uhradil náklady řízení.
5. Žalovaný v písemném vyjádření odmítl, že by byl nečinný, neboť ze spisu vyplývá, že musel žalobkyni opakovaně vyzývat k předložení podkladů pro rozhodnutí ve věci a že musel shromažďovat podklady namísto žalobkyně a opakovaně ji vyzývat k vyjádření. Žalovaný též namítá, že žalobkyně je v řízení zastoupena advokátem, který zastupuje velký počet dalších spotřebitelů, a návrhy na zahájení řízení byly podávány šablonovitě, přičemž břemeno obstarávání podkladů je přenecháno pouze žalovanému. Žalovaný nadto v současné době činí opatření, kterými zjišťuje, zda je k vedení sporů příslušný. S ohledem na nepoctivé jednání zástupce žalobkyně žalovaný navrhuje postup dle ust. § 60 odst. 7 s. ř. s.
6. Městský soud v Praze přezkoumal v žalobě tvrzenou nečinnost na základě skutkového stavu zjištěného ke dni rozhodnutí (§ 81 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).
7. Městský soud v Praze posoudil věc takto:
8. Dne 20. 7. 2018 bylo soudu doručeno zpětvzetí žaloby s návrhem, aby soud přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení.
9. Podle § 47 písm. a) s. ř. s. *soud řízení zastaví, vzal-li navrhovatel (žalobkyně) svůj návrh (žalobu) zpět.*
10. Poněvadž projev vůle žalobkyně, jímž jednoznačně došlo ke zpětvzetí žaloby v plném rozsahu, nevzbuzuje pochybnosti, soud pod výrokem I. tohoto usnesení v souladu s citovaným ustanovením, řízení vůči žalovanému zastavil.
11. Stran II. výroku se soud zabýval důvodností žaloby pro účely přiznání práva na náhradu nákladů řízení. Z konstantní judikatury vyplývá, že pokud odpadne po podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu důvod jejího podání tím, že správní orgán ukončí svoji nečinnost vydáním rozhodnutí nebo osvědčení (žalovaný vydal nález ve věci dne 27. 6. 2018, který žalobkyně přiložila ke zpětvzetí žaloby), v důsledku čehož je žaloba vzata zpět a řízení zastaveno, má žalobce právo na náhradu nákladů řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2007, č. j. 9 Ans 7/2007-76, a ze dne 27. 4. 2012, č. j. 2 Ans 3/2012-31). Přitom předpokladem pro přiznání náhrady nákladů řízení je mj. důvodnost podané žaloby, tj. existence žaloby na ochranu proti nečinnosti, se kterou by žalobce byl úspěšný, pokud by nedošlo k jejímu zpětvzetí v důsledku vydání správního rozhodnutí nebo osvědčení po podání žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ans 27/2010-105).
12. Podle ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi *Arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů. Arbitr účastníky řízení bezodkladně vyrozumí o prodloužení lhůty a její délce.*

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

13. Ze správního spisu Městský soud v Praze zjistil následující skutečnosti:
14. Dne 17. 5. 2016 došlo k zahájení řízení, o čemž byla žalobkyně informována dne 7. 7. 2016 a instituce dne 20. 9. 2016. Instituce se vyjádřila dne 3. 11. 2016 a dne 7. 11. 2016 zaslala žalovanému podklady pro rozhodnutí. Žalobkyně podala dne 24. 5. 2017 první návrh na opatření proti nečinnosti, na který žalovaný nereagoval. Dne 16. 11. 2017 (výzva byla žalobkyni doručena dne 20. 11. 2017) žalovaný vyzval žalobkyni k doložení dalších podkladů, což žalobkyně učinila dne 20. 12. 2017. Dne 21. 3. 2018 pak žalobkyně podala další návrh na opatření proti nečinnosti. Žalovaný vydal nález ve věci dne 27. 6. 2018, který žalobkyni doručil téhož dne.
15. Ke shromáždění veškerých podkladů nezbytných pro rozhodnutí tak došlo doručením podkladů od žalobkyně, a to dne 20. 12. 2017. Od tohoto okamžiku počala žalovanému běžet lhůta pro vydání rozhodnutí v maximální délce 90 dnů ve smyslu ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitru. Žalovaný měl proto rozhodnout nejpozději do 20. 3. 2018, což neučinil. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, okamžik vyhotovení a doručení výzvy k seznámení s podklady pro rozhodnutí nelze spojovat s koncem první fáze řízení, jak uvedl Nejvyšší správní soud ve výše zmiňovaném rozsudku: *„Povinnost finančního arbitra vyrozumět účastníky řízení o tom, že shromáždil veškeré podklady, které jsou nezbytné k rozhodnutí ve věci, však nelze spojovat s počátkem druhé fáze řízení.“*
16. Z judikatury správních soudů rovněž vyplývá, že je na místě, aby žaloba na ochranu proti nečinnosti byla podána až poté, co správní orgány dostanou prostor k nápravě vytýkaného stavu. Tento názor vyslovil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59, kde uvedl: *„Pokud v tomto ustanovení zákonodárce užil minulého času „vyčerpal“ při formulaci podmínky vyčerpání prostředků ochrany a naproti tomu času přítomného „může se domáhat“ při formulaci oprávnění k podání žaloby, je třeba z toho logicky dovodit, že podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti v řízení před správním orgánem musí být splněna již k okamžiku podání žaloby.“* Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Afs 100/2019-33: *„Pokud ustanovení § 80 odst. 3 věta druhá správního řádu stanoví, že účastník řízení může žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podat až po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí, nelze přiblížit k tomu, že účastník na tuto lhůtu nedbá a podá „dopředu“ a fakticky „preventivně“ (neboť z obsahu kasační argumentace rovněž vyplývá, že vlastně teprve předpokládal nečinnost žalovaného), neboť nepostupuje v souladu se správním řádem, který mu v tomto směru stanoví příslušný správní postup. [...] Jestliže tedy účastník řízení podá žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti v rozporu se zákonem (zde předčasně), nelze hovořit o řádném bezvýsledném vyčerpání prostředků nápravy.“*
17. Žalobkyně v dané věci podala návrh na opatření proti nečinnosti dle ust. § 80 odst. 3 správního řádu dne 21. 3. 2018, tedy den po skončení lhůty pro vydání rozhodnutí. Z výše citované judikatury jednoznačně vyplývá, že lhůta pro vydání rozhodnutí počíná běžet shromážděním podkladů potřebných pro rozhodnutí, k čemuž došlo dne 20. 12. 2017, tedy zasláním podkladů od žalobkyně. Lhůta 90 dnů pro vydání rozhodnutí, tedy marně uplynula dne 20. 3. 2018 a od tohoto dne bylo možné podat návrh na opatření proti nečinnosti. Žalobkyně tak učinila následující den, podala tedy návrh na opatření proti nečinnosti podle ust. § 80 odst. 3 správního řádu řádně. Žalovaný na tento návrh nereagoval a rozhodnutí ve lhůtě 30 dnů nevydal a byl tedy nečinný. Tento názor je v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59: *„Totéž lze dovozovat ze slova „bezvýsledně“: pouze ten, kdo před podáním žaloby (v případě*

řízení vedeného podle správního řádu) podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti a zároveň jeho žádosti nebylo vyhověno (tj. nadřízený správní orgán vydal usnesení o nevyhovění žádosti podle § 80 odst. 6 věty druhé správního řádu, popř. ve třicetidenní lhůtě o žádosti nerozhodl), vyčerpal tento prostředek bezvýsledně. Teprve v tomto případě je jeho žaloba přípustná.“

18. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně bezvýsledně vyčerpala prostředky ochrany proti nečinnosti ve správním řízení (žalovanému marně uplynula lhůta pro vydání rozhodnutí), byla by za předpokladu, že by žalovaný nečinnost neukončil, podaná žaloba důvodná.
19. Pro úplnost soud pouze poznamenává, že v řízení vyšlo již dříve najevo, že žalovaný byl nečinný, neboť lze mít za to, že již dne 7. 11. 2016, kdy žalovaný obdržel rozsáhlou spisovou dokumentaci od instituce, disponoval kompletním spisovým materiálem. První návrh na opatření proti nečinnosti byl podán dne 24. 5. 2017, tedy více než 3 měsíce po marném uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí. Výzva žalovaného k předložení podkladů ze dne 20. 11. 2017 se ve své podstatě netýkala meritů věci (zjištění, zda předmětná smlouva byla platná či nikoliv), ale pouze směřovala ke stanovení správné výše vypořádání finančních závazků účastníků řízení. Lze tedy uzavřít, že pokud by žalovaný nebyl od předložení podkladů od instituce dne 7. 11. 2016 nečinný, nebylo by třeba doplňovat další podklady. Určení správného data, do kdy byl žalovaný povinen rozhodnout, a kdy započala jeho nečinnost, je mimo jiné stěžejní i pro posouzení včasnosti podání žaloby na ochranu proti nečinnosti. V případě, kdy by okamžik shromáždění kompletního spisového materiálu nastal dne 7. 11. 2016 a lhůta pro rozhodnutí tak marně uplynula dne 7. 2. 2017, žaloba ze dne 12. 6. 2018 by byla podána opožděně dle ust. § 80 odst. 1 s. ř. s. vzhledem k tomu že však žalovaný svou nečinnost obnovil po shromáždění dalších podkladů a do dne 20. 3. 2018 opět nerozhodl, počala běžet nová lhůta pro podání nečinnostní žaloby. Žaloba tak byla podána včas (tedy ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy marně proběhla lhůta pro vydání rozhodnutí stanovená zvláštním zákonem – zde zákonem o finančním arbitroví) v souladu s ust. § 80 odst. 1 s. ř. s. Městský soud v Praze si je vědom skutečnosti, že započetí nového běhu lhůty pro vydání rozhodnutí umožňuje žalobkyni de facto prodloužit zákonem stanovenou lhůtu pro podání nečinnostní žaloby. Nicméně soud toto považuje za vhodné vzhledem k ochraně práv žalobkyně v řízení, které se vykazuje opakovanou nečinností správního orgánu a faktickou nemožností navrhovatele v řízení před finančním arbitrem správně určit, v jakém momentě počíná žalovanému lhůta k vydání rozhodnutí a kdy je tedy ze strany navrhovatele možné podat návrh na opatření proti nečinnosti řádně, nikoliv předčasně.
20. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 3, věty druhé s. ř. s., podle kterého *žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.* Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně vzala žalobu zpět pro pozdější chování žalovaného, přiznal soud žalobkyni náhradu nákladů řízení spočívající v části zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč a dále v úkonech právní pomoci ve výši 9 300,- Kč (za tři úkony - příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby a zpětvzetí žaloby – § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a dále v režijním paušálu ve výši 3 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Soud připočítal rovněž DPH ve výši 21 % z částky 10 200 Kč, tj. částku 2 142 Kč. Žalobkyni tak bude na náhradě nákladů zaplacená žalovaným celková částka 13 342 Kč. Soud nepřiznal

žalobkyni úkon za repliku, v níž neshledal pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti. Pro úplnost soud dodává, že neshledal v daném případě naplnění podmínek pro užití ust. § 60 odst. 7 s. ř. s.

21. Konečně pak výrok III. vychází z § 10 odst. 3 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle níž soud vrátí z účtu soudu i zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Soudní poplatek byl žalobkyní zaplacen ve výši 2 000 Kč. Proto soud rozhodl v souladu s citovaným zákonným ustanovením o vrácení soudního poplatku ve výši 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 10. prosince 2019

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.